

Economic Policy Reforms **Going for Growth 2009**

Summary in Dutch

Economische beleidshervormingen **Going for Growth - editie 2009**

Samenvatting in het Nederlands

- Crisisbeheer staat momenteel hoog op de regeringsagenda's nu beleidsmakers op zoek zijn naar manieren om de economie weer gezond te krijgen. Tegelijkertijd blijft het noodzakelijk om structurele hervormingen door te voeren waarmee de economische groei op de langere termijn wordt versterkt. Dergelijke hervormingen kunnen bovendien de vraag op de korte termijn stimuleren, hetgeen met name in het kader van de huidige crisis van belang is.
- In *Going for Growth 2009* worden de meest geschikte structurele hervormingen belicht die moeten zorgen dat landen het beter gaan doen, wordt beschreven welke vooruitgang de afgelopen tijd is geboekt bij het doorvoeren van structurele beleidshervormingen en worden voor elk OESO-land vijf beleidsprioriteiten opgesteld waarmee de economische groei op de lange termijn kan worden gestimuleerd. Het rapport bevat een oproep voor hervormingen op een aantal gebieden, ter versteviging van de arbeidsproductiviteit en werkgelegenheid, waaronder hervormingen in onderwijssystemen, regulering van productmarkten, landbouwbeleid, belasting- en uitkeringsstelsels, gezondheidszorg en arbeidsmarktbeleid. Daarnaast bevat deze uitgave vier hoofdstukken met analyses over belastingheffing en economische groei, hervorming van de regulering van productmarkten, investeringen in de infrastructuur en de gevolgen van de bevolkingsopbouw voor werkgelegenheid en productiviteit.

Going for Growth ten tijde van de economische crisis

Deze vijfde editie van Going for Growth bevat een nieuwe reeks structurele beleidsprioriteiten voor elk OESO-land afzonderlijk en de Europese Unie als geheel om het bbp per hoofd van de bevolking – een gebruikelijke maat voor de levensstandaard – op een duurzame basis te verhogen. De beleidsprioriteiten die worden aangegeven voor het verhogen van de arbeidsproductiviteit en de werkgelegenheid, de belangrijkste factoren die direct bepalend zijn voor het bbp per hoofd van de bevolking, verschillen per land, afhankelijk van de voor elk land specifieke zwakke punten. De aanbevolen hervormingen op gebieden zoals productmarkten, onderwijs, landbouw, belastingen, uitkeringen en arbeidsregelingen kunnen de landen helpen op de lange termijn meer werkgelegenheid en welvaart te creëren voor hun burgers.

In tegenstelling tot voorafgaande versies verschijnt deze editie van Going for Growth op een moment waarop OESO-landen zich gesteld zien voor de ernstigste financiële en economische crises uit de recente geschiedenis. De zich steeds verder uitbreidende wereldwijde crisis en recessie hebben overal de vraag doen rijzen in hoeverre we kunnen vertrouwen op een goede afloop als alles aan de markt wordt overgelaten en of eerdere hervormingen ertoe hebben bijgedragen dat economieën kwetsbaarder zijn geworden. De huidige crisis op de financiële markten heeft enkele grote problemen blootgelegd als het gaat om het functioneren van dergelijke markten en heeft aangegeven hoe regelgevende en toezichhoudende instanties er niet in zijn geslaagd te zorgen voor stabiele markten. De crisis toont de vernietigende kracht aan van bepaalde ontwikkelingen en tekortkomingen op de financiële markten die de ethische gevaren en gebrekkige informatie hebben verergerd. Deze worden nu herkend en landen beginnen ieder afzonderlijk en samen met elkaar te werken aan het zoeken naar de beste manier om de regulering van de financiële markten te hervormen, om zodoende iets te doen aan bepaalde onvolkomenheden van de markt en de regelgeving die hebben geleid tot de huidige crisis.

Het is echter belangrijk om te benadrukken dat het ineenstorten van de financiële markten geen vraagtekens plaatst bij de nuttige effecten van de aanbevolen hervormingen van product- en arbeidsmarkten in dit rapport. Een aantal hervormingen die in de afgelopen jaren in verschillende OESO-landen zijn doorgevoerd, hebben duidelijk aangetoond dat hiermee de werkgelegenheid en productiviteit kunnen worden verhoogd. Als landen zich laten leiden door de hervormingsagenda die in dit rapport wordt gepresenteerd, zou dit de economische prestaties op de lange termijn duidelijk ten goede komen. Daarnaast valt het te verwachten dat flexibelere product- en arbeidsmarkten bijdragen aan het weerstandsvermogen van landen, zodat zij het hoofd kunnen bieden aan toekomstige economische

tegenslag zonder dat dit dezelfde ontwrichting van productie en werkgelegenheid tot gevolg heeft.

De crisis heeft niettemin implicaties voor de keuze van het structurele beleid dat op de korte termijn moet worden gevoerd. Op een moment waarop de totale vraag veel kleiner is dan de productiecapaciteit, is het goed om de aandacht te richten op structurele hervormingen die de meeste kans bieden op een verhoging van de totale vraag op de korte termijn, alsmede van het totale aanbod op de lange termijn. De structuur van de pakketten fiscale maatregelen die onlangs in verschillende OESO-landen zijn aangekondigd of doorgevoerd, is zeker mede ingegeven door zorgen over de langetermijneffecten voor de groei.

In dit rapport worden drie algemene fiscale/structurele hervormingen genoemd die op dit moment een “dubbel dividend” zouden kunnen opleveren: verhoogde uitgaven voor infrastructuur, verhoogde uitgaven voor een actief arbeidsmarktbeleid, waaronder verplichte scholing, en verlaging van de inkomstenbelasting voor particulieren, met name voor werkenden met een laag inkomen. Daarnaast kunnen productmarkthervormingen die de importbeperkingen versoepelen en de concurrentie bevorderen in sommige gevallen de vraag doen toenemen op de korte termijn en de productiviteit verhogen op de lange termijn.

Het speciale hoofdstuk in dit rapport over de langetermijneffecten van infrastructuur op het bbp per hoofd van de bevolking komt op het juiste moment, gezien het feit dat veel van de recente belastingpakketten zich richten op infrastructurele uitgaven om de economie aan te jagen. Dit toont aan dat investeringen in infrastructuur positieve neveneffecten kunnen hebben voor de hele economie. Niettemin, om een zo groot mogelijk effect van investeringen in infrastructuur te realiseren, is het van essentieel belang om projecten zorgvuldig te selecteren op basis van een kosten-batenanalyse en te zorgen dat er regelgevingskaders aanwezig zijn die concurrentie garanderen waar dit mogelijk is en misbruik van marktkracht voorkomen wanneer concurrentie niet haalbaar is.

Een ander speciaal hoofdstuk over belastingen en groei wordt afgesloten met een classificatie van verschillende belastingmaatregelen op basis van de effecten hiervan op de langetermijngroei. Vennootschapsbelastingen zijn het schadelijkst, gevolgd door inkomstenbelastingen en indirecte belastingen, met als minst schadelijke onroerendezaakbelastingen. Landen die momenteel onevenredig afhankelijk zijn van belastingen die worden geheven op bedrijfs- en privéinkomsten zouden derhalve hun bbp per hoofd van de bevolking kunnen verhogen door hun belastingheffingen te verschuiven naar goederen en diensten, alsmede onroerende zaken. Dit is een veelbelovende strategie voor de middellange en lange termijn, maar moet wellicht vergezeld gaan van ondersteunende maatregelen om afzwakking van de herverdeling via het belastingstelsel tegen te gaan.

Het is echter minder voor de hand liggend dat deze “belasting en

groei” classificatie in de huidige crisis kan worden toegepast op de vraag op de korte termijn. Het verlagen van de vennootschapsbelasting zal naar alle waarschijnlijkheid weinig invloed hebben op de vraag naar investeringen omdat de bedrijfswinsten snel dalen, en het verhogen van de onroerendezaakbelasting zou een verzwakking betekenen van de toch al ingezakte huizenmarkten.

In een derde speciaal hoofdstuk wordt aangegeven dat de meeste OESO-landen de afgelopen vijf jaar aanzienlijke vooruitgang zijn blijven boeken bij het verminderen van de beperkende regelingen ten aanzien van de concurrentie op productmarkten. Deze welkome ontwikkeling is goed nieuws voor innovatie en productiviteit op de lagere termijn en kan nuttig blijken te zijn bij het aanpakken van de huidige crisis. Ondanks deze vooruitgang vormt regelgeving nog steeds een bovenmatige beperking van de concurrentie in sommige sectoren en sommige OESO-landen, met name de minder rijke landen, die op hun productmarkten een stelsel van beperkende regelgeving in stand houden. Hervorming van de regelgeving is voor verscheidene landen een prioriteit voor het verbeteren van de productiviteit op de lange termijn, met enkele gunstige effecten voor de vraag op de korte termijn.

In een laatste speciaal hoofdstuk wordt aangegeven dat een aanzienlijk deel van de verschillen tussen landen wat betreft het totale werkgelegenheidspercentage en de gemiddelde productiviteitsniveaus (en derhalve het bbp per hoofd van de bevolking), wordt verklaard door verschillen in de bevolkingsopbouw, met name wat betreft het opleidingsniveau. Er wordt aangetoond dat verschillen tussen nationale totalen en gemiddelden misleidend kunnen zijn. Ook wordt het belang van onderwijs opnieuw onderstreept. De vermelde verschillen in de bevolkingsopbouw hebben echter geen gevolgen voor de relatieve sterke en zwakke punten van landen die de basis vormen voor de keuze van beleidsprioriteiten in *Going for Growth*.

Met de focus op hervormingen ter ondersteuning van de langetermijngroei vormt dit rapport een fundamenteel onderdeel van de strategische reactie van de OESO op de financiële en economische crisis. Het rapport sluit af met de constatering dat de economische crisis waarvoor OESO-landen zich gesteld zien, de structurele hervormingen niet mag vertragen, en de mogelijkheden voor hervormingen zouden moeten worden uitgebuit om de economische dynamiek en levensstandaard te verstevigen. Onder geen enkele voorwaarde mogen fouten die bij vorige crises zijn gemaakt opnieuw worden gemaakt. Met name pogingen om de werkloosheid terug te dringen door het arbeidsaanbod te verkleinen zouden even schadelijk blijken als in het verleden en zouden onze gemeenschappen armer achterlaten. De markten openhouden en nieuwe vormen van protectionisme tegengaan vormen de sleutel tot een versteviging van de welvaart overal ter wereld.

© OECD 2009

Deze samenvatting is geen officiële OESO-vertaling.

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het OESO-copyright en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld.

Meertalige samenvattingen zijn vertaalde uittreksels van OESO-publicaties die oorspronkelijk in het Engels en Frans zijn gepubliceerd.

Deze zijn gratis te verkrijgen via de Online Bookshop van de OESO
www.oecd.org/bookshop/

Neem voor meer informatie contact op met de eenheid OECD Rights and Translation, Public Affairs and Communications Directorate op: rights@oecd.org of per fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Bezoek onze website www.oecd.org/rights/

